

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: пайдалы құрал ма, әлде жаңа тәуекел ме?

ЖАРИЯЛАНДЫ
29.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
AI, білім, Жасанды интеллект,
технология, цифрлық даму

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/189018/>

Жасанды интеллект туралы әңгіме көбіне екі шетке кетеді: біреулер оны барлық мәселені шешетін құтқарушы деп көреді, енді біреулер жұмыссыздық пен бақылаудың бастауы санайды. Шындық әдетте осы екі ұстанымның ортасында жатады. Жасанды интеллект — адамды алмастыратын сиқыр емес, бірақ дұрыс қолданылса, уақыт үнемдейтін, дәлдік арттыратын және шешім қабылдауды жеңілдететін қуатты құрал.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ ҚАЙДА ПАЙДАЛЫ?

Қазір ол ең алдымен мәтін талдау, аударма, ұсыныс беру, дерек сұрыптау сияқты қайталанатын істерді жылдамдатады. Мысалы, медицинада рентген мен талдау нәтижелерін алдын ала сүзгіден өткізуге көмектеседі. Білімде оқушының деңгейіне сай тапсырма ұсынуы мүмкін. Бизнесіте клиент сұрауын тез өңдеп, есеп-қисапты реттеуге жарайды. Мемлекеттік қызметте құжат айналымын жеңілдетуге, өтініштерді топтастыруға ықпал етеді.

Неге бәрін бірден шешпейді?

Жасанды интеллекттің басты әлсіздігі — ол деректен үйренеді. Дерек қате болса, нәтиже де қате болады. Кейде жүйе сенімді сөйлеп, шын мәнінде жаңылыс жауап беруі мүмкін. Сондықтан оны «ақиқаттың соңғы төрешісі» емес, көмекші ретінде қараған дұрыс. Әсіресе медицина, құқық, қаржы сияқты салаларда адам бақылауы міндетті.

ҚАНДАЙ ҚАУІПТЕР БАР?

- **Бейтарап еместік:** жүйе ескі немесе қисық дерекке сүйенсе, бір топқа әділетсіз шешім беруі мүмкін.
- **Құпиялылық:** жеке мәліметті дұрыс қорғамаса, тәуекел өседі.
- **Жалған контент:** мәтін, сурет, дыбыс оңай жасалады, сондықтан тексеру мәдениеті керек.

- **Дағдының әлсіреуі:** бәрін жүйеге тапсырып қойсақ, адамның өзі ойлану қабілетін баяулатады.

ҚАЗАҚСТАНҒА ҚАНДАЙ САБАҚ КЕРЕК?

Бізге ең алдымен сауатты енгізу қажет. Яғни: қазақ тіліне бейім дерек жинау, білім беру саласында қолдануды үйрету, бизнесте шағын жобалардан бастау, ал мемлекеттік деңгейде ашық ереже жасау. Жасанды интеллектті тыйыммен де, ұранмен де дамытпаймыз. Оны түсініп, шекарасын белгілеп, пайдасын нақты жерде қолдансақ қана нәтиже береді.

Ең дұрыс ұстаным мынау: жасанды интеллект адамды алмастырмайды, бірақ жасанды интеллектті түсінген адам өзгелерден жылдамырақ бейімделеді.

ҚМ АА Қуәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.